

TẠP CHÍ KHOA HỌC

ISSN: 2525-2348

QUẢN LÝ & CÔNG NGHỆ

Journal of science of Management and Technology

GIẤY PHÉP XUẤT BẢN SỐ 429/GP - BTTTT

Số 33 Quý II/2025

website: tckh.utm.edu.vn

TỔNG BIÊN TẬP

PGS.TS Nguyễn Xuân Sơn

HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP

GS.TS Hoàng Xuân Thảo - Chủ tịch

TS Phạm Kim Thư - PCT thường trực

TS Nguyễn Đức Thọ - Phó Chủ tịch

GS.TS Trần Anh Bảo - UV

GS.TS Nguyễn Văn Tài - UV

GS.TS Nguyễn Đình Chiến - UV

PGS.TS Nguyễn Văn Mạnh - UV

TS Phùng Trọng Toàn - UV

TS Hoàng Lan Phương - UV

TS Nguyễn Thị Hồng Loan - UV

TS Nguyễn Xuân Tuấn - UV

TS Lê Đức Huy - UV

TS Nguyễn Văn - Thư ký

ĐỊA CHỈ TOÀ SOẠN

Lô 1-4, số 431 đường Tam Trinh,

quận Hoàng Mai, Hà Nội

Điện thoại: 0326356456

Email: Tapchikhoahoc@utm.edu.vn

GIẤY PHÉP XUẤT BẢN

Số 429/GP-Bộ TTTT

Ngày 30/8/2016 của Bộ TT&TT

THIẾT KẾ VÀ CHẾ BẢN

Hồng Lâm

In tại Công ty TNHH In

Thương mại và Dịch vụ

Nguyễn Lâm

Giá 55.000 đồng

QUẢN LÝ KINH TẾ - ECONOMIC MANAGEMENT

- ◆ **Trương Tuấn Linh:** Tác động của ưu đãi và khuyến mãi đến mức độ sử dụng phương thức thanh toán điện tử trong tiêu dùng hộ gia đình tại khu vực nông thôn Miền núi - *The impact of promotional incentives on the use of digital payment methods in household consumption: evidence from rural and mountainous areas in Vietnam* 1
- ◆ **Đỗ Thị Bích Ngọc, Lê Thế Minh, Vũ Thu Trang, Đặng Thị Mai Hoa, Nguyễn Ngọc Bảo Hân:** Nghiên cứu các yếu tố ảnh hưởng đến ý định khởi nghiệp của sinh viên Trường Đại học Hàng hải Việt Nam - *A study on the determinants of startup intentions among students at Vietnam Maritime university* 6
- ◆ **Hồ Lương Linh:** Rủi ro tín dụng dưới ảnh hưởng của tăng trưởng cho vay tại các Ngân hàng Thương mại Việt Nam - *Credit risk under the influence of loan growth in Vietnamese commercial Banks* 13
- ◆ **Nguyễn Đăng Quang, Dương Hữu Tuyền:** Nghiên cứu các yếu tố nguồn nhân lực trong chuyển đổi số của các doanh nghiệp bưu chính - *Research on human resource factors in the digital transformation of postal enterprises* 19
- ◆ **Vũ Thuỳ Dương, Nguyễn Thị Thuỳ Dung:** Quản lý tài chính Công đoàn trong bối cảnh mới tại Công đoàn Ngân hàng Việt Nam - *Trade union financial management in the new context: a case study of the vietnam bank trade union* 23
- ◆ **Nguyễn Thị Hường, Nguyễn Thị Diệp, Nguyễn Bích Ngọc:** Tác động của các quy định, chính sách quốc tế tới phát triển bền vững trong ngành Vận tải biển - *The impact of international regulations and policies on sustainable development in the maritime transport sector* 28
- ◆ **Bounmy Onphachan:** Tăng cường công tác quản lý chi Ngân sách Nhà nước của tỉnh Oudomxay, nước Cộng hòa dân chủ Nhân dân Lào trong giai đoạn nền kinh tế gặp khó khăn - *Strengthening the management of public budget expenditure in oudomxay province, the Lao people's democratic republic during a challenging economic period* 32
- ◆ **Nguyễn Thị Bích Trâm:** Phát triển du lịch giáo dục ở các tỉnh Bắc Trung Bộ: Cơ hội và thách thức - *Developing educational tourism in the north central region of Vi-etnam: opportunities and challenges* 38
- ◆ **Nguyễn Hoài Sanh, Đường Thế Anh:** Phân tích một số nhân tố ảnh hưởng đến quá trình đô thị hóa ở tỉnh Hà Tĩnh - *Analysis of some factors affecting the urbanization process in Ha Tinh province* 42
- ◆ **Nguyễn Thị Thu Hà:** Vai trò của Nhà nước và thị trường trong giải quyết hài hòa lợi ích kinh tế ở Việt Nam hiện nay - *The role of the state and the market in harmonizing economic in-terests in contemporary Vietnam* 47
- ◆ **Đoàn Vân Khánh:** Nâng cao hiệu quả việc sử dụng báo cáo kế toán quản trị trong phân tích tài chính tại các doanh nghiệp hiện nay - *Improving the effectiveness of using management accounting reports in financial analysis of contemporary enterprises* 51

KHOA HỌC CÔNG NGHỆ - SCIENCE TECHNOLOGY

- ◆ **Nguyễn Đức Thọ, Trần Đăng Bộ, Nguyễn Văn Trọng:** Công tác Giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên các cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập: Thực trạng và giải pháp - *Political theory education for students at non-public universities and colleges: Current situation and solutions* 55
- ◆ **Nguyễn Đức Đông, Nguyễn Văn Lâm:** Hòa quyện giữa ý đảng với lòng dân trong kỷ nguyên phát triển mới - *Blending the party's will with the people's heart in the new era of development* 61
- ◆ **Bùi Thi Kiều Giang, Vũ Văn Tuấn:** Hiệu quả của lớp học đảo ngược (flipped classroom) trong giảng dạy kỹ năng tiếng Anh học thuật - *The effectiveness of the flipped classroom in teaching academic English skills.* 65
- ◆ **Đoàn Dũng:** Nâng cao chất lượng trong công tác tuyển sinh ở các Trường cao đẳng hiện nay - *Improving the quality of enrollment in Colleges today* 70
- ◆ **Bùi Ngọc Quỳnh Như:** Ứng dụng mô hình học qua công việc (Work based learning) trong đào tạo nghề - *Applying the work-based learning model in vocational education and training* 76
- ◆ **Nguyễn Trọng Yên, Nguyễn Văn Tuấn Anh:** Giáo dục Quốc phòng và An ninh trong thời đại số 4.0 - Cơ hội, thách thức và giải pháp - *Defense and Security Education in the Digital Age 4.0 - Opportunities, Challenges and Solutions* 80
- ◆ **Mai Thị Ngân:** Ứng dụng công nghệ trí tuệ nhân tạo (AI) trong giảng dạy tiếng Anh chuyên ngành Môi trường tại phân hiệu Trường Đại học Tài nguyên và Môi trường Hà Nội tại tỉnh Thanh Hóa - *Application of artificial intelligence (AI) technology in teaching English for environmental science at Hanoi University of Natural resources and Environment branch in Thanh Hoa province* 84
- ◆ **Nguyễn Lâm Sung:** Thiết kế, sử dụng Rubric trong đánh giá năng lực Vật lý của sinh viên Sư phạm ngành Khoa học tự nhiên - *Designing and using Rubric in assessing Physics competency of Natural Science Pedagogy students* 88
- ◆ **Nguyễn Thị Nhàn:** Từ bài toán Tìm giá trị nhỏ nhất, giá trị lớn nhất của Hàm số đến thực tiễn - *from the problem of finding the minimum and maximum value of a function to practice* 92
- ◆ **Nguyễn Thị Minh Ngọc, Phạm Đồng Bằng:** Nghiên cứu thiết kế hệ Hartmann đo kiểm bề mặt gương quang học phi cầu - *Research and design of Hartmann measurement and testing system aspherical optical mirror surface* 96
- ◆ **Nguyễn Lê Hương:** Mô hình tự hồi quy phi tuyến và ứng dụng phương pháp tuyến tính hóa địa phương trong phân tích ổn định chuỗi thời gian - *Nonlinear autoregressive model and the application of local linearization method in time series stability analysis.* 100

CÔNG TÁC GIÁO DỤC LÝ LUẬN CHÍNH TRỊ CHO SINH VIÊN CÁC CƠ SỞ GIÁO DỤC ĐẠI HỌC, CAO ĐẲNG NGOÀI CÔNG LẬP: THỰC TRẠNG VÀ GIẢI PHÁP

Nguyễn Đức Thọ*, Trần Đăng Bộ**,
Nguyễn Văn Trọng***

TÓM TẮT

Giáo dục lý luận chính trị đóng vai trò then chốt trong việc hình thành thế giới quan, nhân sinh quan và bản lĩnh chính trị cho SV, đặc biệt tại các cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập. Đây là lực lượng quan trọng trong công cuộc bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng. Những năm gần đây, hệ thống chính trị đã ban hành nhiều văn kiện chỉ đạo, chương trình, giáo trình nhằm đổi mới nội dung, phương pháp giảng dạy, đáp ứng yêu cầu thời đại. Công tác giáo dục lý luận chính trị đạt nhiều kết quả tích cực, như chương trình học thống nhất, đầu tư cơ sở vật chất, đội ngũ GV được nâng cao chất lượng. Tuy nhiên, vẫn tồn tại một số bất cập như nhận thức hạn chế của SV, thái độ học tập thụ động, thiếu GV chuyên ngành và sự tác động của các thế lực thù địch. Để nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị, cần tăng cường vai trò lãnh đạo của Đảng, đổi mới nội dung – phương pháp giảng dạy, đầu tư đội ngũ và cơ sở vật chất, đổi mới kiểm tra – đánh giá, và phát huy tinh thần tự học, sáng tạo của SV. Đây là nhiệm vụ chiến lược, lâu dài trong đào tạo đội ngũ trí thức trẻ có bản lĩnh, lý tưởng và trách nhiệm xã hội.

Từ khóa: Giáo dục lý luận chính trị; SV ngoài công lập; Tư tưởng Hồ Chí Minh; Phẩm chất chính trị – đạo đức; Đổi mới phương pháp giảng dạy.

Ngày nhận bài: 14/03/2025; Ngày phản biện: 25/04/2025; Ngày duyệt đăng: 06/05/2025

ABSTRACT

Political theory education plays a vital role in shaping students' worldview, revolutionary values, and political resilience—especially for those studying at non-public universities and colleges. These students are considered a crucial force in defending the ideological foundation of the Communist Party of Vietnam. In recent years, the Party and State have issued numerous directives and policies to reform political theory education in terms of content, methods, and curriculum. Positive outcomes have been recorded, including standardized programs, improved teaching resources, and enhanced lecturer qualifications. However, challenges remain: limited student awareness, passive learning attitudes, a shortage of specialized lecturers, and negative external influences. To improve the quality and effectiveness of political theory education, it is necessary to strengthen Party leadership, renew teaching methods and content, invest in faculty development and infrastructure, and reform assessment approaches. Encouraging students' self-learning and critical thinking is also essential. This is a strategic, long-term task to build a generation of young intellectuals equipped with ideals, competence, and strong social responsibility, contributing to national modernization and global integration.

Keywords: Political theory education; Non-public university students; Ho Chi Minh's ideology; Political and moral qualities; Innovation in teaching methods.

Email: nguyenductho2000@gmail.com

1. Đặt vấn đề

Trong hệ thống giáo dục quốc dân, giáo dục lý luận chính trị được triển khai ở mọi bậc học, phù hợp với năng lực nhận thức từng đối tượng. Mục tiêu là hình thành ở sinh viên (SV) thế giới quan, nhân

sinh quan cách mạng, tư duy chính trị sắc sảo, sức đề kháng trước các quan điểm sai trái, đặc biệt là từ các thế lực thù địch; từ đó góp phần phát triển toàn diện SV, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế, nhất là trong cuộc đấu tranh bảo

*TS. Trường Đại học Công nghệ và Quản lý Hữu Nghị

PGS.TS, *ThS. Trường Đại học Thành Đô

vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Đối với SV các cơ sở đại học, cao đẳng, đặc biệt là ngoài công lập, giáo dục lý luận chính trị là nhiệm vụ thường xuyên, có ý nghĩa chiến lược, quyết định thành công của quá trình xây dựng đội ngũ trí thức trẻ, đào tạo thế hệ thanh niên “vừa hồng vừa chuyên” - có đạo đức, lối sống văn hóa, bản lĩnh chính trị vững vàng, kỹ năng nghề nghiệp cao và tinh thần trách nhiệm với xã hội.

Vậy thực trạng công tác giáo dục lý luận chính trị tại các cơ sở ngoài công lập hiện nay ra sao? Từ đó cần rút ra bài học gì để tiếp tục đổi mới công tác giảng dạy, học tập lý luận chính trị theo tinh thần Kết luận số 94-KL/TW trong bối cảnh đất nước bước vào kỷ nguyên phát triển mới?

2. Tầm quan trọng của công tác giáo dục lý luận chính trị cho thanh niên, sinh viên các cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập

Công tác giáo dục lý luận chính trị giúp SV, đặc biệt tại các cơ sở đại học, cao đẳng ngoài công lập, trở thành lực lượng nòng cốt bảo vệ nền tảng tư tưởng của Đảng.

Nghị quyết 35-NQ/TW (25/10/2018) xác định SV là lực lượng quan trọng trong phân bố quan điểm sai trái, thù địch. Đây là nơi đào tạo đội ngũ trí thức trẻ cho đất nước, nên Đảng, Nhà nước luôn chú trọng bồi dưỡng họ trở thành những công dân tiêu biểu thời đại Hồ Chí Minh.

SV ngoài công lập được trang bị lý luận Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, tiếp thu tinh hoa văn hóa nhân loại, nâng cao khả năng miễn dịch trước các thủ đoạn lôi kéo của thế lực thù địch. Đây là công tác chiến lược vì sự phát triển bền vững, hạnh phúc của dân tộc. Chủ tịch Hồ Chí Minh nhấn mạnh: “Bồi dưỡng thế hệ cách mạng cho đời sau” là nhiệm vụ rất quan trọng, cần đào tạo con người “vừa hồng vừa chuyên”.

Giáo dục lý luận chính trị nhằm đào tạo SV thành những công dân mới xã hội chủ nghĩa, đủ phẩm chất, năng lực, trí tuệ để kế tục sự nghiệp cách mạng, góp phần công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước. Đây là nội dung cốt lõi của công tác tư tưởng, lý luận của Đảng trong giáo dục đại học, góp phần hình thành nhân cách trí thức thời đại mới.

Mục tiêu là bồi dưỡng tinh thần độc lập, ý chí tự cường, nâng cao cảnh giác cách mạng, rèn luyện toàn diện về chính trị, tư tưởng, đạo đức, lối sống;

tạo điều kiện phát triển thể chất, trí tuệ, lý tưởng, bản lĩnh vững vàng; cổ vũ SV khát vọng sáng tạo, làm chủ khoa học, hội nhập quốc tế.

Đại hội XIII xác định một trong sáu nhiệm vụ trọng tâm giai đoạn 2021–2030 là khơi dậy khát vọng phát triển đất nước phồn vinh, hạnh phúc, thông qua giáo dục lý tưởng, đạo đức, lối sống, lòng yêu nước, trách nhiệm xã hội và năng lực làm chủ khoa học – công nghệ.

Trong bối cảnh các thế lực thù địch sử dụng công nghệ để tác động tinh vi, giáo dục lý luận chính trị càng cần thiết giúp SV giữ vững lập trường, lý tưởng, nhân cách. Đây là yêu cầu khách quan, chiến lược lâu dài nhằm giúp SV thích nghi, vượt qua thách thức và phát triển toàn diện.

Chỉ khi giáo dục lý luận chính trị thật sự hiệu quả, SV mới có tư duy độc lập, năng lực giải quyết vấn đề, dám nghĩ, dám làm, có trách nhiệm với xã hội, kiên định lý tưởng xã hội chủ nghĩa, đóng góp vào phát triển đất nước theo tinh thần Nghị quyết 57-NQ/TW (22/12/2024).

Với mục tiêu đến năm 2045, Việt Nam trở thành quốc gia phát triển, có thu nhập cao, SV ngoài công lập cần phát huy sức trẻ, trí tuệ, đạo đức, bản lĩnh để góp phần xây dựng đất nước. Muốn vậy, các cơ sở đào tạo phải đẩy mạnh giáo dục lý luận chính trị, giúp SV kiên định mục tiêu độc lập dân tộc gắn liền với chủ nghĩa xã hội, sẵn sàng vượt qua mọi thử thách của thời kỳ quá độ.

3. Thực trạng công tác giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên các cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập

3.1. Định hướng chính trị và căn cứ pháp lý

Trong thời kỳ đổi mới, đặc biệt 10 năm gần đây, Đảng, Chính phủ và các Bộ, Ngành đã ban hành nhiều văn kiện quan trọng nhằm nâng cao hiệu quả giáo dục lý luận chính trị cho SV, trong đó có SV ngoài công lập, như: Chỉ thị 42-CT/TW (2015) về giáo dục lý tưởng cách mạng; Chỉ thị 23-CT/TW (2018) về đổi mới việc học tập chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh; Kết luận 94-KL/TW (2014); Kết luận 01-KL/TW tiếp tục thực hiện Chỉ thị 05-CT/TW (2016); các Quyết định 4890, 4891/QĐ-BGDĐT (2019); Quyết định 1895/QĐ-TTg (2021); Quyết định 4662/QĐ-BGDĐT (2023)... Cùng với đó là các Nghị quyết, Kế hoạch, hướng dẫn cụ thể từ cấp đảng và Ban Giám hiệu các cơ sở đào tạo.

Các văn kiện trên vừa là định hướng chính trị, vừa là căn cứ pháp lý quan trọng để triển khai giáo dục lý luận chính trị cho SV, góp phần nâng cao nhận thức, trách nhiệm trong học tập, rèn luyện lý tưởng cách mạng.

Tính đến nay, chương trình học phần Giáo dục lý luận chính trị cho SV không chuyên đã thay đổi 6 lần. Giai đoạn 2009–2018, 5 môn được tích hợp thành 3: Những nguyên lý cơ bản của chủ nghĩa Mác – Lênin, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Đường lối cách mạng của Đảng. Từ năm 2019, theo Quyết định 4890/QĐ-BGDĐT, chương trình gồm 5 học phần với tổng 11 tín chỉ: Triết học Mác – Lênin (3), Kinh tế chính trị (2), Chủ nghĩa xã hội khoa học (2), Lịch sử Đảng (2), Tư tưởng Hồ Chí Minh (2).

Dù chương trình thay đổi nhiều lần, công tác giáo dục lý luận chính trị đạt nhiều kết quả quan trọng, góp phần hình thành phẩm chất chính trị, tư tưởng, đạo đức cho thế hệ trí thức trẻ. Kết quả cụ thể là:

3.2. Những thành tựu đạt được và hạn chế, bất cập

3.2.1. Những thành tựu đạt được

Cùng với đổi mới toàn diện đất nước, các cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập phát triển nhanh về cả số lượng và chất lượng. Hiện Việt Nam có 108 cơ sở ngoài công lập (gồm 41 cao đẳng, 67 đại học), chiếm gần 28% tổng số trường đại học và gần 20% tổng số SV. Chính phủ đặt mục tiêu đến năm 2025, các trường ngoài công lập chiếm 30% số cơ sở, SV đạt 22,5%.

Giáo dục lý luận chính trị có vai trò quan trọng trong hình thành tư duy chính trị, lý tưởng cách mạng cho SV, giúp họ trở thành công dân có ích, bản lĩnh, tin tưởng vào sự lãnh đạo của Đảng. Tuy nhiên, hiện còn ít công trình nghiên cứu quy mô cấp Bộ, cấp Nhà nước về giáo dục lý luận chính trị tại các trường ngoài công lập. Thực trạng được đánh giá dựa trên các nghiên cứu, đề tài, hội thảo và bài báo khoa học, tiêu biểu như đề tài của Đại học Quốc gia TP.HCM (Mã số ĐH 2022-18b-01).

Từ sau Nghị quyết 29-NQ/TW (2013) và Kết luận 94-KL/TW, công tác giáo dục lý luận chính trị tại các trường ngoài công lập có nhiều chuyển biến tích cực. Ban Giám hiệu các trường chú trọng cập nhật chương trình, đổi mới giáo trình, phương pháp giảng dạy sinh động, gần gũi thực tiễn. Nhờ đó, SV có trách nhiệm học tập hơn, giảng viên (GV) giảng

dạy hứng thú và hiệu quả hơn.

Các hình thức giáo dục được đổi mới linh hoạt, ứng dụng công nghệ, chuyển đổi số. Trường phát huy vai trò của tổ chức Đoàn, Hội, thiết chế văn hóa, tạo môi trường học tập hấp dẫn. Nhờ vậy, SV kiên định chủ nghĩa Mác – Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh, vững niềm tin vào Đảng.

Giáo dục lý luận chính trị góp phần nâng cao chất lượng đào tạo, phát triển nguồn nhân lực chất lượng cao.

Các trường ngoài công lập tích cực tiếp cận mô hình giáo dục tiên tiến, tăng tính cạnh tranh và uy tín trong hệ thống giáo dục quốc dân.

Các trường cũng đầu tư nâng cao chất lượng GV lý luận chính trị qua đào tạo, bồi dưỡng chuyên môn, cập nhật kiến thức mới, tăng cường bản lĩnh chính trị và đạo đức nghề nghiệp. Đội ngũ này hiện đạt chuẩn về chuyên môn, nghiệp vụ và yêu cầu giảng dạy.

Về cơ sở vật chất, nhiều trường ngoài công lập đầu tư hiện đại hóa giảng dạy, phát triển thư viện số, tài liệu điện tử, kết nối internet, thiết bị trình chiếu, phục vụ hiệu quả học tập các học phần lý luận chính trị.

Kết quả khảo sát với 2.590 SV cho thấy:

80,8% có hiểu biết và quan tâm công tác chính trị – tư tưởng;

79,3% tiếp cận kiến thức chính trị qua học phần lý luận và truyền thông;

83,7% đánh giá tích cực công tác giáo dục lý luận chính trị, trong đó 41,6% cho là quan trọng và 42,1% cho là rất quan trọng.

Những con số trên phản ánh sự chuyển biến tích cực trong nhận thức, trách nhiệm học tập lý luận chính trị của SV, kể cả ở các trường ngoài công lập.

3.2.2. Hạn chế, bất cập

a) Nhận thức chính trị và ý thức trách nhiệm trong học tập, nghiên cứu lý luận chính trị, nhất là các học phần Chủ nghĩa Mác – Lênin của một bộ phận SV còn nhiều non kém.

Để đánh giá thực trạng công tác giáo dục lý luận chính trị từ phía SV, đã có nghiên cứu tiến hành khảo sát với câu hỏi: Đánh giá của bản thân về tầm quan trọng của công tác chính trị, tư tưởng. Kết quả cho thấy, có 16,3% SV trả lời với mức độ tiêu cực khác nhau, trong đó: 4,7% SV trả lời rất không quan trọng, 1,4% SV trả lời không quan trọng; 10,2% SV trả lời bình thường [11].

Kết quả này là bức tranh phản ánh tình trạng tiêu cực trong học tập, nghiên cứu lý luận chính trị ngay chính từ nhận thức và ý thức trách nhiệm của SV Việt Nam nói chung, SV các cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập nói riêng.

b) Một bộ phận SV lười, không coi trọng việc học tập, nghiên cứu lý luận chính trị, thậm chí cho rằng lý luận chính trị không giúp nhiều cho các học phần chuyên ngành, ít giá trị thực tế sau khi ra trường

Với lý do đó đã dẫn đến thái độ ỷ lại, thụ động, thiếu tích cực trong tự học, tự nghiên cứu các học phần lý luận chính trị, thậm chí còn có SV nhận thức sai lệch về vai trò lãnh đạo của Đảng, hoài nghi vào sự thành công của chủ nghĩa xã hội và con đường đi lên chủ nghĩa xã hội, thiếu lý tưởng, thiếu ý chí phấn đấu, bị ảnh hưởng bởi các trào lưu không phù hợp với thuần phong, mỹ tục của dân tộc, có biểu hiện và phát ngôn không đúng quan điểm, chủ trương của Đảng, chính sách, pháp luật của Nhà nước [3]; một bộ phận giảm sút niềm tin, thiếu ý thức chấp hành pháp luật, sống thực dụng, thiếu lý tưởng, xa rời truyền thống văn hoá tốt đẹp của dân tộc; một số ít thanh niên bị các thế lực thù địch lôi kéo, kích động chống phá sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc ta...[2]; ý thức rèn luyện kém, chưa xác định rõ lý tưởng sống, thờ ơ, thụ động, rất ít, hoặc không tham gia các hoạt động đoàn thể và hoạt động cộng đồng dẫn đến “nhạt Đảng, khô Đoàn, xa rời chính trị” [15].

c) Một số cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập thiếu GV giảng dạy các học phần Lý luận chính trị phải bố trí GV không chuyên giảng dạy nên không đảm bảo chất lượng giáo dục lý luận chính trị; thời lượng chương trình bị cắt giảm trong khi nội dung giáo dục lý luận chính trị không giảm làm cho GV không đi sâu, phân tích kỹ các vấn đề; điều kiện trang thiết bị, cơ sở vật chất chuyên dụng, đặc thù ở một số cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập chưa đầy đủ, thiếu đồng bộ và hiện đại đã làm ảnh hưởng đến chất lượng dạy và học các học phần giáo dục lý luận chính trị.

Những hạn chế, bất cập này bắt nguồn từ nhiều nguyên nhân, trong đó tập trung vào một số nguyên nhân chủ yếu như:

Một là, hiệu quả hiện thực hoá Chỉ thị, Nghị quyết của Đảng về giáo dục và đào tạo, về giáo dục lý luận chính trị, nhất là Nghị quyết số 29-NQ/TW và Kết

luận số 94-NQ/TW còn thấp, chưa đáp ứng yêu cầu.

Hai là, không ít cán bộ, GV, SV các cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập chưa nhận thức đúng về tầm quan trọng của công tác giáo dục lý luận chính trị cho SV theo tinh thần Kết luận số 94-NQ/TW.

Ba là, chương trình, giáo trình luôn thay đổi không chỉ gây khó khăn cho GV, SV, mà còn tạo ra tâm tư không tốt, mất niềm tin ở cả người dạy và người học.

Bốn là, còn có cấp ủy, Ban giám hiệu của một số cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập chưa thật quan tâm, sâu sát, thống nhất trong lãnh đạo, chỉ đạo công tác giáo dục chính trị, chậm đổi mới phương pháp dạy và học lý luận chính trị.

Năm là, các thế lực thù địch đẩy mạnh các hoạt động chống phá hệ tư tưởng, Cương lĩnh, đường lối chính trị của Đảng nhằm lôi kéo thanh niên, SV, lợi dụng chiêu bài dân chủ, nhân quyền, dân tộc, tôn giáo để chia rẽ, tha hóa thanh niên, SV về chính trị, làm băng hoại về thể lực, trí tuệ.

Sáu là, sự phát triển bùng nổ của công nghệ thông tin, mạng xã hội đã tác động không nhỏ tới công tác nghiên cứu, giảng dạy lý luận chính trị, đòi hỏi GV phải luôn học tập, cập nhật kiến thức mới để bổ sung vào bài giảng.

Bảy là, các học phần lý luận chính trị mang tính trừu tượng, hàn lâm, làm cho không ít SV ngại học, thậm chí có tâm lý lo sợ, khiến cưỡng phải học các học phần lý luận chính trị vì bắt buộc phải học nên học ít hứng thú.

Tám là, giáo dục đại học ở Việt Nam, trong đó có các cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập đang trong quá trình chuyển mạnh từ chủ yếu trang bị kiến thức, sang phát triển toàn diện năng lực, phẩm chất người học, từ học chủ yếu trên lớp sang tổ chức hình thức học tập đa dạng...

4. Giải pháp nâng cao chất lượng, hiệu quả công tác giáo dục lý luận chính trị cho sinh viên các cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập

Từ thực trạng và nguyên nhân của các hạn chế trong giáo dục lý luận chính trị, cần tập trung vào các giải pháp sau:

4.1. Tăng cường vai trò lãnh đạo, chỉ đạo của Đảng đối với giáo dục lý luận chính trị, đặc biệt là của Ban Tuyên giáo, Bộ GD&ĐT và cấp ủy các cơ

sở ngoài công lập, theo tinh thần Kết luận 94-KL/TW. Chỉ khi vai trò chủ đạo của chủ nghĩa Mác - Lênin, tư tưởng Hồ Chí Minh được bảo đảm trong nhà trường, SV mới giữ vững lý tưởng cách mạng.

4.2. Các cấp lãnh đạo trong nhà trường cần nhận thức rõ tầm quan trọng của việc đổi mới giảng dạy lý luận chính trị, nghiêm túc thực hiện các Chỉ thị, Kết luận của Đảng và Nhà nước, đồng thời xác định rõ trách nhiệm từng bộ phận trong triển khai hiệu quả công tác này.

4.3. Đổi mới công tác giáo dục lý luận chính trị cần đặt trong tổng thể thực hiện Nghị quyết 29-NQ/TW và Kết luận 94-KL/TW, bảo đảm thống nhất, liên thông, tránh trùng lặp giữa các đối tượng chuyên và không chuyên. Trọng tâm là 5 học phần cơ bản: Triết học, Kinh tế chính trị, Chủ nghĩa xã hội khoa học, Tư tưởng Hồ Chí Minh, Lịch sử Đảng.

4.4. Tiếp tục đổi mới nội dung, phương pháp giảng dạy nhằm phát triển phẩm chất, năng lực tư học, tư duy sáng tạo cho SV, đặc biệt trong bối cảnh một bộ phận SV còn thờ ơ với chính trị. Cần tăng cường ứng dụng công nghệ, mô hình giáo dục mới, tạo hứng thú học tập và hiệu quả thiết thực.

4.5. Quan tâm xây dựng đội ngũ GV lý luận chính trị đáp ứng yêu cầu đổi mới. Các trường cần xem đây là nhiệm vụ thường xuyên, chiến lược, đảm bảo đội ngũ có phẩm chất chính trị, trình độ chuyên môn, gắn lý luận với thực tiễn và có khát vọng cống hiến.

4.6. Đổi mới công tác kiểm tra, đánh giá giáo dục lý luận chính trị theo hướng khách quan, chính xác, phản ánh thực chất quá trình dạy – học. Tránh chạy theo hình thức, thành tích; cần kiểm tra đánh giá cả SV và GV, đảm bảo hiệu quả toàn diện.

4.7. Hiện đại hóa cơ sở vật chất phục vụ giảng dạy lý luận chính trị, phát huy thiết chế văn hóa như thư viện số, phòng truyền thống, ứng dụng công nghệ số, nhằm truyền cảm hứng, lan tỏa giá trị văn hóa – chính trị cho SV.

Giáo dục lý luận chính trị là bộ phận quan trọng trong công tác tư tưởng, lý luận của Đảng. Với vai trò chiến lược trong đào tạo thế hệ trí thức trẻ, việc nâng cao chất lượng giáo dục chính trị tại các trường ngoài công lập cần được triển khai quyết liệt, đồng bộ, thường xuyên, là trách nhiệm của toàn hệ thống chính trị và các cơ sở giáo dục.

5. Kết luận

Giáo dục lý luận chính trị là một bộ phận không

thể tách rời trong hệ thống giáo dục quốc dân, có vai trò đặc biệt quan trọng trong việc xây dựng và phát triển nhân cách, tư duy chính trị, bản lĩnh và lý tưởng cách mạng cho thế hệ SV – những chủ nhân tương lai của đất nước. Đối với SV các cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập, nhiệm vụ này càng mang tính chiến lược, góp phần hình thành đội ngũ trí thức trẻ "vừa hồng vừa chuyên", đủ phẩm chất, năng lực để đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước và hội nhập quốc tế.

Thực tiễn cho thấy, trong thời gian qua, công tác giáo dục lý luận chính trị tại các cơ sở ngoài công lập đã đạt được nhiều thành tựu đáng ghi nhận: chương trình học được chuẩn hóa, đội ngũ GV ngày càng được củng cố, cơ sở vật chất được đầu tư, nhận thức của SV ngày càng được nâng cao. Tỷ lệ SV đánh giá tích cực công tác giáo dục lý luận chính trị chiếm hơn 80%, phản ánh hiệu quả bước đầu của các chính sách và chủ trương đúng đắn của Đảng, Nhà nước.

Tuy nhiên, vẫn còn tồn tại không ít khó khăn, như: nhận thức hạn chế, thái độ học tập chưa tích cực của một bộ phận SV; đội ngũ GV còn thiếu, chưa đồng đều về chất lượng; cơ sở vật chất tại một số trường còn thiếu thốn; công tác kiểm tra, đánh giá chưa thực sự phản ánh đúng năng lực người học. Bên cạnh đó, các tác động tiêu cực từ môi trường mạng và chiến lược "diễn biến hòa bình" của các thế lực thù địch tiếp tục là nguy cơ hiện hữu, đòi hỏi phải có sự đổi mới mạnh mẽ và đồng bộ trong toàn hệ thống.

Để nâng cao chất lượng và hiệu quả giáo dục lý luận chính trị tại các cơ sở giáo dục đại học, cao đẳng ngoài công lập, cần thực hiện tốt các giải pháp đã đề xuất, trong đó trọng tâm là phát huy vai trò lãnh đạo của Đảng, đổi mới nội dung, phương pháp giảng dạy, đầu tư phát triển đội ngũ và cơ sở vật chất, đẩy mạnh ứng dụng công nghệ thông tin và tăng cường giáo dục lý tưởng, đạo đức cách mạng cho SV.

Chỉ khi công tác giáo dục lý luận chính trị được thực hiện một cách bài bản, thực chất và hiệu quả, mới có thể đào tạo nên thế hệ SV có bản lĩnh, tri thức, trách nhiệm, góp phần tích cực vào sự nghiệp phát triển bền vững và hưng thịnh của đất nước trong thời đại mới.

Tài liệu tham khảo

1. Ban Chấp hành Trung ương (2022), Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 17/11/2022 Hội nghị lần thứ sáu

Ban Chấp hành Trung ương Đảng khóa XIII Về tiếp tục đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa đất nước đến năm 2030, tầm nhìn đến năm 2045.

2. Ban Chấp hành Trung ương (2015), Chỉ thị số 42-CT/TW, ngày 24-3-2015 Về tăng cường sự lãnh đạo của Đảng đối với công tác giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống văn hóa cho thế hệ trẻ giai đoạn 2015-2030.

3. Nguyễn Tiến Dũng (2022), Vai trò của công tác giáo dục chính trị tư tưởng đối với SV Việt Nam hiện nay, Tạp chí Tổ chức Nhà nước, số 5/2022, tr.69.

4. Nguyễn Phú Trọng (2022), Bài phát biểu tại Đại hội Đoàn toàn quốc lần thứ XII, Báo Điện tử Chính phủ ngày 15/12/2022, truy cập tại <https://baochinhphu.vn/toan-van-phat-bieu-cua-tong-bi-thu-tai-dai-hoi-doan-toan-quoc-lan-thu-xii-102221215163712032.htm>.

5. Đảng cộng sản Việt Nam (2021), Văn kiện Đại hội đại biểu toàn quốc lần thứ XIII, Tập 1, NXB Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.

6. Đảng Cộng sản Việt Nam (2020), Văn kiện Đảng toàn tập, tập 37, 52, 61, 67, 69, NXB Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.

7. CD-ROM Hồ Chí Minh (2013), Toàn tập (Xuất bản lần thứ ba), tập 5, 6, 8, 9, 11, 12, 13, 15, tr.298, NXB Chính trị quốc gia Sự thật, Hà Nội.

8. Lương Khắc Hiếu (2022), Thực trạng và kinh nghiệm giáo dục lý luận chính trị cho SV các trường đại học ở Việt Nam hiện nay, Tạp chí Lý luận chính trị và Truyền thông, số tháng 5/2022, truy cập tại <https://lyluanchinhtrivatruyenthong.vn/thuc-trang-va-kinh-nghiem-giao-duc-ly-luan-chinh-tri-cho-sinh-vien-cac-truong-dai-hoc-o-viet-nam-hien-nay-p27421.html>.

9. Ban Chấp hành Trung ương (2014), Kết luận số 94-KL/TW ngày 28/03/2014 của Ban Bí thư về Tiếp tục đổi mới việc học tập lý luận chính trị trong hệ thống giáo dục quốc dân.

10. Tô Lâm (2025), Học tập suốt đời, Báo Điện tử Chính phủ ngày 02/03/2025, truy cập tại <https://baochinhphu.vn/bai-viet-cua-tong-bi-thu-to-lam-hoc-tap-suot-doi-102250301172143439.htm>.

11. Ngô Thị Phương Lan (Chủ nhiệm 2022), Đổi mới công tác chính trị, tư tưởng trong các cơ sở giáo dục đại học: nghiên cứu trường hợp Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh, Đề tài nghiên cứu khoa học cấp Đại học Quốc gia Thành phố Hồ Chí Minh,

Mã số ĐH 2022-18b-01.

12. Ban chấp hành Trung ương (2013), Nghị quyết số 29-NQ/TW ngày 04/11/2013 Hội nghị Trung ương 8 khóa XI về Đổi mới căn bản, toàn diện giáo dục và đào tạo, đáp ứng yêu cầu công nghiệp hóa, hiện đại hóa trong điều kiện kinh tế thị trường định hướng xã hội chủ nghĩa và hội nhập quốc tế.

13. Chính phủ (2029), Nghị quyết số 35/NQ-CP ngày 04/06/2019 của Chính phủ về Tăng cường các nguồn lực của xã hội đầu tư cho phát triển giáo dục và đào tạo giai đoạn 2019-2025.

14. Thủ tướng Chính phủ (2021), Quyết định số 1895/QĐ-TTg ngày 11/11/2021 của Thủ tướng Chính phủ phê duyệt Chương trình Tăng cường giáo dục lý tưởng cách mạng, đạo đức, lối sống và khơi dậy khát vọng cống hiến cho thanh niên, thiếu niên, nhi đồng giai đoạn 2021-2030.

15. Nguyễn Phú Trọng (2017), Bài phát biểu tại Đại hội lần thứ XI Đoàn thanh niên cộng sản Hồ Chí Minh, Báo Kiểm toán ngày 11/12/2017, truy cập tại <http://baokiemtoan.vn/tong-bi-thu-thanh-nien-phai-lam-chu-nuoc-nha-mot-cach-xung-dang-nhat-1665.html>.